

**Звіт про стратегічну екологічну оцінку
Програми економічного і соціального розвитку
Слов'янської міської територіальної громади на 2026 рік**

Слов'янськ

2025

Зміст

1.	Зміст та основні цілі документа державного планування, його зв'язок з іншими документами державного планування	3
2.	Характеристика поточного довкілля, у тому числі здоров'я населення, прогностні зміни цього стану, якщо документ державного планування не буде затверджений (за адміністративними даними, статистичною інформацією та результатами досліджень)	5
3.	Характеристика стану довкілля та умов життєдіяльності населення та стану його здоров'я на територіях, які ймовірно зазнають впливу (за адміністративними даними, статистичною інформацією та результатами досліджень)	19
4.	Екологічні проблеми, у тому числі ризику впливу на здоров'я населення, які стосуються документа державного планування, зокрема щодо територій з природоохоронним статусом (за адміністративними даними, статистичною інформацією та результатами досліджень)	24
5.	Зобов'язання у сфері охорони довкілля, у тому числі пов'язані із запобіганням негативного впливу на здоров'я населення, встановлені на міжнародному, державному та інших рівнях, що стосуються документа державного планування, а також шляхи врахування таких зобов'язань під час підготовки документа державного планування	25
6.	Опис наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, у тому числі вторинних, кумулятивних, синергічних, коротко-, середньо- та довгострокових (1, 3-5 та 10-15 років відповідно, а за необхідності - 50-100 років), постійних і тимчасових, позитивних і негативних наслідків	27
7.	Заходи, що передбачається вжити для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання документа державного планування	30
8.	Обґрунтування вибору виправданих альтернатив, що розглядалися, опис способу, в який здійснювалася стратегічна екологічна оцінка, у тому числі будь-які ускладнення (недостатність інформації та технічних засобів під час здійснення такої оцінки)	30
9.	Заходи, передбачені для здійснення моніторингу наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення	31
10.	Опис ймовірних транскордонних наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення (за наявності)	33
11.	Резюме нетехнічного характеру інформації, передбаченої пунктами 1-10 цієї частини, розраховане на широку аудиторію	33
	Перелік використаних джерел	36

1. Зміст та основні цілі документа державного планування, його зв'язок з іншими документами державного планування

Програма економічного і соціального розвитку Слов'янської міської територіальної громади на 2026 рік (далі – Програма) є документом державного планування місцевого рівня.

Програма визначає сукупність взаємоузгоджених завдань і заходів, що будуть реалізовуватися структурними підрозділами Слов'янської міської військової адміністрації Краматорського району Донецької області, підприємствами, установами та організаціями щодо вирішення нагальних проблем та досягнення стратегічних цілей розвитку територіальної громади у 2026 році.

Програма спрямована на посилення соціально-гуманітарної, економічної, просторової згуртованості громади, підвищення рівня безпеки і добробуту громадян шляхом задоволення потреб територіальної громади у відновленні інфраструктури та модернізації економіки, забезпечення якості та загальної доступності публічних послуг, ефективного використання внутрішнього потенціалу території, розвитку системи демократичного, децентралізованого та інклюзивного багаторівневого врядування.

Стратегічні цілі Програми:

Ціль 1. Ефективне управління в умовах безпекових, гуманітарних та екологічних викликів.

Ціль 2. Збереження та розвиток людського капіталу, згуртованість в соціальному, культурному, гуманітарному та просторовому вимірах.

Ціль 3. Стабілізація економіки як основа до повоєнного відновлення.

Законодавчим підґрунтям розробки Програми та основою формування її структури визначено Закон України «Про державне прогнозування та розроблення програм економічного і соціального розвитку України», постанови Кабінету Міністрів України від 26 квітня 2003 року № 621 «Про розроблення прогнозних і програмних документів економічного і соціального розвитку та складання проектів Бюджетної декларації та державного бюджету» (зі змінами), Указ Президента України від 30 вересня 2019 року № 722/2019 «Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року», Указ Президента від 21 квітня 2022 року № 266/2022 «Питання Національної ради з відновлення від наслідків війни».

У Програмі враховані положення документів державного планування, які діють на державному та регіональному рівнях:

Державна стратегія регіонального розвитку на 2021–2027 роки, затверджена постановою Кабінету Міністрів України від 05.08.2020 № 695;

Національна економічна стратегія на період до 2030 року, затверджена постановою Кабінету Міністрів України від 03 березня 2021 року № 179;

Стратегія людського розвитку, затверджена Указом Президента України від 02 червня 2021 року № 225/2021;

Стратегія розвитку Донецької області на період до 2027 року, затверджена розпорядженням голови облдержадміністрації, керівника обласної військово-цивільної адміністрації 17.02.2020 № 147/5-20;

Заходи Програми перекликаються з цілями місцевих цільових програм:

Програма Правопорядок на 2026 рік;

Програма підтримки та розвитку галузі охорони здоров'я Слов'янської міської територіальної громади на 2024-2026 роки;

Програма розвитку фізичної культури та спорту в Слов'янській міській територіальній громаді на 2025-2027 роки;

Про затвердження Програми запобігання та протидії домашньому насильству та насильству за ознакою статі на території Слов'янської міської територіальної громади на 2024-2026 роки;

Програма соціального захисту деяких категорій мешканців на території Слов'янської міської ради на 2025-2026 роки»;

Програма «Раннє втручання на території Слов'янської міської територіальної громади на 2023 - 2026 роки»;

Програма по забезпеченню виконання заходів щодо дотримання умов договорів оренди майна комунальної власності Слов'янської міської територіальної громади на 2024 – 2026 роки;

Програма «Проведення державної реєстрації речових прав на нерухоме майно комунальної власності Слов'янської міської територіальної громади на 2025-2027 роки»;

Програма здійснення заходів щодо набуття Слов'янською міською територіальною громадою права власності на безхазяйні речі, знахідки та безхазяйні нерухомі речі (будинки, квартири), нерухоме майно (будинки, квартири), яке за рішенням суду може бути визнано від умерлою спадщиною на 2025-2027 роки;

Програма сприяння функціонуванню української мови як державної в усіх сферах суспільного життя на території Слов'янської міської територіальної громади «МОВА МАЄ ЗНАЧЕННЯ» на 2025-2027 роки;

Програма розвитку інфраструктури та екологічної безпеки Слов'янської міської територіальної громади на 2024-2026 роки;

Програма забезпечення пожежної безпеки будинків підвищеної поверховості м. Слов'янськ на 2024-2027 роки;

Програма капітального ремонту багатоквартирних житлових будинків, гуртожитків, житлових будинків об'єднань співвласників багатоквартирних будинків, житлових та нежитлових приміщень комунальної власності на 2024-2027 роки.

З метою забезпечення цілісності системи планування розвитку територіальної громади Програма базуватиметься на положеннях міських програм.

Програму розроблено виходячи з реальних можливостей бюджету на основі наявних даних щодо показників розвитку громади за попередній період та програм і проєктів на наступний рік.

Програма залишається відкритою для доповнень та коригувань. Зміни та доповнення до Програми затверджуються начальником Слов'янської міської військової адміністрації Краматорського району Донецької області.

В рамках проведення процедури стратегічної екологічної оцінки проєкту Програми з метою одержання та врахування зауважень і пропозицій органів виконавчої влади, що реалізують державну політику у сфері охорони навколишнього природного середовища та громадськості було розроблено та розміщено Заяву про визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки в Єдиному реєстрі стратегічної екологічної оцінки (*Реєстраційний номер справи в Єдиному реєстрі № 22-10-17147-25*) та на веб-сайті Слов'янської міської військової адміністрації від 22 жовтня 2025 року.

Протягом встановленого періоду громадського обговорення заяви про визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки звернень, зауважень та пропозицій від громадськості не надходило.

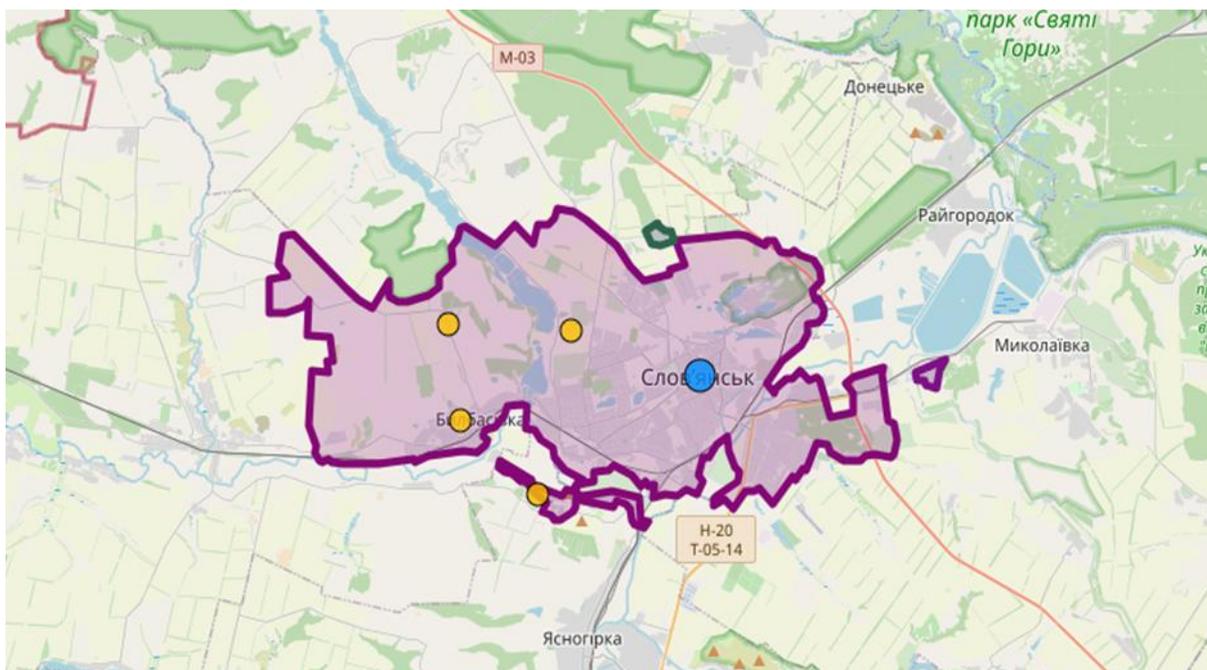
Зауваження та пропозиції від органів виконавчої влади, що реалізують державну політику у сфері охорони навколишнього природного середовища: від Департаменту охорони здоров'я Донецької обласної державної адміністрації та від Департаменту екології та природних ресурсів Донецької обласної державної адміністрації враховано у Звіті.

2. Характеристика поточного стану довкілля, у тому числі здоров'я населення, та прогнозні зміни цього стану, якщо документ державного планування не буде затверджено (за адміністративними даними, статистичною інформацією та результатами досліджень)

Відповідно до Постанови Верховної Ради України від 17.07.2020 № 807-ІХ «Про утворення та ліквідацію районів», згідно Постанови Верховної ради України від 19.09.2024 № 3984-ІХ «Про перейменування окремих населених пунктів та районів» була утворена Слов'янська міська територіальна громада, до складу якої увійшли: місто Слов'янськ, селище Суханівка, селище Билбасівка, селище Мирне, село Торець (мал.1).

Згідно з підпунктом 5 пункту 1 Постанови Верховної Ради України «Про утворення та ліквідацію районів» від 17.07.2020 № 807-ІХ, територія Слов'янської міської територіальної громади включена до складу Краматорського району (з адміністративним центром у місті Краматорськ).

Місто Слов'янськ розташоване на півночі Донецької області. Нині місто-курорт у Краматорському районі Донецької області України, адміністративний центр Слов'янської міської громади. Згідно з інформацією наданою Слов'янською міською територіальною громадою загальна площа громади складає 116,8 км².

Мал.1 Карта громади побудована на відкритих даних від Мінрегіон

Загальна площа міста – 6076 га, з яких 47% зайнято селитебними територіями: селище Суханівка розташоване на річці Сухий Торець, загальна площа – 138,8970 га, селище Билбасівка, загальна площа 3270,5 га, селище Мирне – 2196,33 га.

За інформацією наданою Слов'янською міською військовою адміністрацією, чисельність населення Слов'янської міської територіальної громади станом на 01.01.2025 рік (за 2024 рік) становила 56420 осіб, на 01.11.2025 рік - 42287 осіб.

Територія громади за своїм розташуванням знаходиться у центральній частині Бахмутської котловини, яку перетинають річки, лимани. Дана територія відрізняється складними гідрогеологічними умовами: виділяються водоносні горизонти і комплекси, які приурочені до пермських, тріасових, юрських, крейдяних, палеоген-неогенових відкладень. Карстові провали, деформація поверхні, вилуджування товщі кам'яної солі призводять до утворення осідання території та викликають підтоплення ділянок міста. Верхня частина розрізу породи Слов'янської свити у районі *соляних озер* і до північного сходу змінна. Тут замість *пластів кам'яної солі*, внаслідок вилуджування підземними водами, ангідриди перейшли в *ginc*. Вся ця верхня товща тріщинуватих закарстованих та брекчієвидних порід отримала назву зони вилуджування. Її потужність біля *мінеральних озер* досягає 50-80м. Із мінеральних озер добували кам'яну сіль, мірабіліт, соду, хлористий магній, сполуки бром, йоду, бору та ін. Крім того, використовують сірководневі лікувальні грязі мінеральних озер сульфатного типу.

Ґрунтові води залягають на глибині від 0,5 до 1,5-2,0 м від земної поверхні, підтоплюючи, заболочуючи 70% території громади, а також підземні комунікації, підвальні приміщення житлових і промислових забудов.

Результати багатолітніх досліджень і аналіз виникаючих процесів одержаних досліджень визначили кордон мульди осідання, встановлена швидкість і величина деформацій поверхні у межах оконтуреної площі та встановлено, що площа підлягає посуванню, є небезпечна для споруд та будівель.

Творення карстових провалів пов'язане з натуральним вилуджуванням товщі солі і спостерігається уздовж північних кордонів вулиць осідання. Творення карстових ям може бути несподіване, без заздалегідь плавного прогину і визначити по тим процесам, що відбуваються у теперішній час - імовірність розвитку карсту і строк появи ям на конкретній ділянці, неможливо.

Клімат території громади помірно-континентальний. У цілому клімат з відносно холодною зимою і спекотним, сухим літом. Характерними для клімату є сильні вітри, висока літня температура повітря, сухість і випадання влітку дощів у вигляді злив. Мінімальні температури спостерігаються в січні - 4-5°C, а максимальні в липні +21-22°C. Найбільш холодними місяцями є січень і лютий, найтеплішими – липень і серпень. Річна кількість опадів становить від 250 до 650 мм, середнє значення - 420 мм на рік. Середнє значення відносної вологості складає 84%. Рівень сонячної інсоляції 1250 кВт/м на рік, або понад 2000 сонячних годин на рік. Тривалість безморозного періоду більше 200 днів.

У холодну пору року переважають східні, південно-східні та північно-східні вітри, які формуються під дією азіатських антициклонів. Взимку вони обумовлюють морози і завірюху, навесні сильно висушують ґрунт і викликають пилові бурі. Влітку переважають західні і північно-західні вітри, які нерідко призводять до засух. Швидкість вітру: 126 – середньорічна кількість діб з вітром більше 10 м/с. Середня глибина промерзання ґрунту даного району 1,2 м, максимальна - 1,5 м. Природно-кліматичні умови даної території характеризуються, як сприятливі.

Проект Програми містить заходи та проекти, виконання яких не повинно призвести до змін клімату. Тому можна зробити висновок, що у разі не затвердження документа державного планування вплив на клімат залишиться без змін.

Стан атмосферного повітря

Забруднення повітря є однією з найбільших екологічних проблем сучасності, що впливає на здоров'я людини, екосистеми та клімат.

Це проблема, яка не втрачає своєї актуальності, а з початком збройної агресії стала ще більш критичною. Бойові дії, переміщення промислових об'єктів, використання генераторів, сезонне спалювання залишків рослинності - усе це погіршує якість повітря, впливаючи на здоров'я населення.

У 2024 році на стаціонарних постах спостереження за станом атмосферного повітря досліджено 2372 проби атмосферного повітря, перевищення ГДК зареєстровані у 13 пробах, що складає 0,55% (у 2023 році – без перевищень ГДК). Слов'янською філією ДУ «ДОНЕЦЬКИЙ ОЦКПХ МОЗ» у м. Слов'янськ

досліджено 800 проб повітря, перевищення ГДК не реєструвалися. У зоні впливу промислових підприємств на території Донецької області філіями досліджено 494 проби атмосферного повітря. По м. Слов'янськ виконано 24 дослідження проб атмосферного повітря, перевищення ГДК не реєструвалися.

У зоні впливу автомагістралей досліджено 1373 проби повітря, перевищення ГДК зареєстровані у 128 пробах, що складає 9,32% (у 2023 році – 8,73%). Відхилення ГДК зареєстровані м. Слов'янськ – 18,33% за вмістом вуглецю оксиду, азоту діоксиду. В інших місцях відбору проб атмосферного повітря протягом 2024 року досліджено 1274 проби атмосферного повітря. У пробах атмосферного повітря з інших місць відбору м. Слов'янськ (40 проб) забруднення хімічними речовинами вище нормативного рівня не зареєстровані.

Рівні забруднюючих речовин в атмосферному повітрі в зоні та агломерації (агломераціях) по місту Слов'янськ у 2022-2024 роках

Таблиця 1

Назва забруднюючої речовини ²	Номер пункту спостережень	Річне середнє значення забруднюючої речовини ³	Зафіксовані перевищення граничних рівнів або цільових показників забруднюючих речовин	Зафіксовані перевищення інформаційного або порогів небезпеки забруднюючих речовин
2022 рік				
Діоксид сірки	Слов'янська	0,024 мг/м ³	0	0
Діоксид азоту	філія	0,024 мг/м ³	0	0
Оксид вуглецю	стаціонарна	1,08 мг/м ³	0	0
Пил (зважені речовини)	точка (м. Слов'янськ, вул. Свободи, 12)	0,102 мг/м³	0	0
2023 рік				
Діоксид сірки	Слов'янська	0,024 мг/м ³	0	0
Діоксид азоту	філія	0,026 мг/м ³	0	0
Оксид вуглецю	стаціонарна	1,15 мг/м ³	0	0
Пил (зважені речовини)	точка (м. Слов'янськ, вул. Свободи, 12)	0,043 мг/м ³	0	0
2024 рік				
Діоксид сірки	Слов'янська	0,027 мг/м ³	0	0
Діоксид азоту	філія	0,026 мг/м ³	0	0
Оксид вуглецю	стаціонарна	1,600 мг/м ³	0	0
Пил (зважені речовини)	точка (м. Слов'янськ, вул. Свободи, 12)	0,056 мг/м ³	0	0

Результати спостережень стану атмосферного повітря у населеному пункті вказують, що на частині територій, незважаючи на обмеження, пов'язані з дією військового стану, зберігаються підвищені рівні забруднення, які обумовлені надходженням забруднюючих речовин в атмосферне повітря в основному внаслідок ведення активних бойових дій.

Інформація щодо кількості викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря в цілому по Донецькій області, в розрізі Краматорського району і Слов'янської територіальної громади у 2024 році представлена в таблиці 2.

Викиди в атмосферне повітря від стаціонарних джерел забруднення в цілому по Донецькій області, в розрізі Краматорського району і Слов'янської територіальної громади у 2024 році.

Таблиця 2

	Кількість підприємств, які мали викиди забруднюючих речовин і парникових газів, одиниць	Кількість викидів забруднюючих речовин і парникових газів, т	2024 у % до 2023	У тому числі			
				діоксиду сірки		діоксиду азоту	
				т	2024 у % до 2023	т	2024 у % до 2023
Донецька область	81	19856,0	12,3	1153,8	2,5	972,1	21,1
Краматорський район	47	2625,9	88,3	489,9	59,2	868,3	99,4
Слов'янська міська ТГ	10	130,9	109,5	10,4	1115,9	74,3	92,0

1– Дані наведено без урахування тимчасово окупованих Російською Федерацією територій та частини територій, на яких ведуться (велися) бойові дії.

2 – Інформація сформована на основі фактично поданих підприємствами звітів (рівень звітування становив 69,9%). Дані можуть бути уточнені.

ЦЕНТРАЛЬНОЮ ГЕОФІЗИЧНОЮ ОБСЕРВАТОРІЄЮ імені БОРИСА СРЕЗНЕВСЬКОГО здійснювалась оцінка стану забруднення атмосферного повітря в містах України за даними пунктів мережі базових спостережень, які проводились гідрометеорологічними організаціями, підпорядкованими Державній службі України з надзвичайних ситуацій. Відповідно до отриманих даних значення індексу забруднення атмосферного повітря для м. Слов'янськ Донецької області де проводились спостереження у 2022-2024 роках становив 5,9 (підвищений), 7,1 (високий) та 7,8 (високий) відповідно.

Забруднене повітря несе загрозу не тільки для людського здоров'я, але й для флори та фауни. Дрібні частки та токсичні гази можуть викликати респіраторні захворювання, кардіологічні проблеми, а також сприяти розвитку хронічних захворювань, таких як астма та рак легень.

У випадку, якщо проєкт Програми не буде затверджений, а заходи з термомодернізації будівель, виконання яких дозволить знизити кількість використання палива для опалення та, як наслідок, знизити викиди

забруднюючих речовин в атмосферне повітря не будуть реалізовані, то стан атмосферного повітря на території громади більш ймовірно залишатиметься на рівні сучасних показників або зазнає змін у бік погіршення внаслідок ведення тривалих бойових дій на території області.

Стан водних ресурсів

Згідно з інформацією наданою Сіверсько-Донецьким басейновим управлінням водних ресурсів відповідно до даних інвентаризації *водних об'єктів* (проведеної в 2021 році) на території Слов'янської міської територіальної громади розташовані лінійні водні об'єкти довжиною більше 10 км: річка Казенний Торець, річка Бесарабівка (Колонтаївка), річка Сорищі (Бакай) та річка Сухий Торець.

Річка Казенний Торець із притоками Кривий Торець, Сухий Торець, Колонтаївка протікає повз значні промислові центри Донбасу і впадає в р. Сіверський Донець. В межах м. Слов'янськ і Краматорського району довжина річки – 22 км. На склад води в р. Казенний Торець впливають стічні води промислових підприємств і об'єктів комунального господарства, які розташовані у басейні річки. Річка Казенний Торець протікає по широкій (5-7 км) долині з пологими схилами. Витоки річки знаходяться на південь від селища Гродівка Донецької області в 80 км від міста Слов'янськ на позначці 185 м. Середній ухил річки близько 1,6 м на 1 км., ширина русла 10-50 м, глибина від 0,3 до 5,0 м. Рельєф заплави помірно горбистий на відмітках 40-67 м; низини заболочені. Русло річки меандрове. У період паводків річка виходить з берегів і заливає заплавної терасу до позначки 62 м.

У північній частині міста протікає ліва притока річка Казенний Торець - річка Колонтаївка, заплава якої з півночі і заходу примикає до корінного схилу. Свій початок вона бере в 5 км на північ від м. Слов'янська, в районі с. Соболівка. Приблизно третина верхньої течії струмка протікає в субмеридіальному напрямку з півночі на південь, потім різко, майже під прямим кутом, повертає на схід. Тут в його долині знаходяться два озера карстового походження - Левадне 1 і Левадне 2. Перед впаданням в р. Казенний Торець, на південно-східній околиці м. Слов'янськ, річка знову змінює напрямок своєї течії на південно-східний. Довжина річки – 3 км. У річці збільшено вміст хлоридів, сульфатів, зважених речовин і БПК5, що негативно впливає на якість води в р. Казенний Торець.

Річка Сухий Торець протікає по південній околиці міста Слов'янськ і є лівою притокою р. Казенний Торець. Довжина річки становить 97 км. Площа водозбірного басейну 1 610 км². Похил річки 0,7 м/км. Річкова долина трапецієподібна, завширшки 3-6 км. Заплава двобічна, завширшки 0,5-1,8 км. Річище звивисте. Характерне чергування широких і глибоких плес та мілководних ділянок. Використовується для рибництва, зрошення та водопостачання. Численні ставки і невеликі водосховища.

Правими притоками р. Казенний Торець є мала річка Бакай (Сорищі), яка бере початок із Оріхуватки, на сході за кількадесят метрів проходить річище

каналу Сіверський Донець - Донбас. Довжина річки становить 12 км. Площа водозбірного басейну 45,7 км². Похил 4,3 м/км. Долина коритоподібна. Живиться за рахунок атмосферних опадів. Льодостав нестійкий (з грудня до початку березня). Річка використовується для сільськогосподарських та промислових потреб.

В межах Слов'янської міської територіальної громади обліковується 30 площинних водних об'єктів (з них - 14 озер та 16 ставків). Ставки знаходяться приватній власності ПРАТ «Донрибкомбінат» і використовуються для рибництва. Площа водного дзеркала площинних водних об'єктів при НІР – 418,26 га., а об'єм при НІР – 8655,5633 тис.м³.

Озера міста Слов'янськ розділені між собою невеликими піщаними валами близько 150—200 м завширшки. Озера мають цілющі властивості і є основою санаторно-курортної індустрії міста. Найбільшими з них є озеро Сліпне площею дзеркала 24,40 га із середньою глибиною 1,2 м (максимальною – 2,2 м) та озеро Репне площею дзеркала 18,47 га із середньою глибиною 2,9 м (максимальною - 8,4 м). Також є озера Вейсове, Лиман 1,2, які розташовані в західній та східній частині міста. Крім того, є безліч дрібних озер і заболочених ділянок. З 1975 року ці озера перебувають під охороною як гідрологічні природні пам'ятки загальнодержавного значення. Постановою КМУ № 1499 від 11.12.1996 року зазначені озера віднесені до категорії лікувальних. Є також кілька інших озер менших розмірів і глибини. Температура води влітку досягає +22 ... +24 °С. Ропи соляних озер збагачена сульфатами і має хлоридно-натрієвий склад. На дні озер лежать поклади мулових грязей, переважно сульфідних.

За інформацією Сіверсько-Донецького басейнового управління водних ресурсів протягом січня-вересня 2025 року здійснювався відбір проб води у пунктах моніторингу на території Слов'янської міської територіальної громади. За результатами досліджень у січні 2025 року спостерігалось перевищення показників екологічного нормативу якості (ЕНЯ) важких металів, а саме: кадмії (норматив ЕНЯ 1,5 мкг/дм³) у пункті моніторингу м. Слов'янськ у 1,09 разів (концентрація 1,63 мкг/дм³).

За інформацією державної установи «Донецький обласний центр контролю та профілактики хвороб Міністерства охорони здоров'я України» протягом січня- вересня 2025 року здійснювались дослідження води поверхневих водойм за санітарно-хімічними і мікробіологічними показниками на озерах Ріпне, Гаряче, Вейсове, розташованих на території Слов'янської міської територіальної громади. За результатами досліджень лабораторного контролю якості поверхневих водойм, зокрема на озерах Ріпне, Гаряче, Вейсове, що входять до Слов'янської групи солоних озер розташованих на території Слов'янської міської територіальної громади Краматорського району, у липні 2025 року вода у цих водоймах не відповідала вимогам «Гігієнічних нормативів якості води водних об'єктів для задоволення питних, господарсько-побутових та інших потреб населення», затверджених наказом Міністерства охорони здоров'я України від 02.05.2022 № 721. Зафіксовані перевищення нормативів заліза – 0,4 мг/ дм³ (норма – 0,3 мг/дм³) та ЛКП – 2400000 /дм³ (норма – 5000 /дм³).

У випадку, якщо проєкт Програми не буде затверджений, а заходи не будуть здійснені, то стан водних об'єктів та якість питної води залишиться незмінними.

Стан земельних ресурсів

У структурі земельного фонду Донецької області 77% займають сільськогосподарські угіддя, ліси та лісовкриті площі - 7,7%, забудовані землі 7,5%, відкриті заболочені землі - 0,4%, відкриті землі без рослинного покриву або з незначним рослинним покривом - 3,8%, інші землі - 3,6%.

Станом на 01.01.2021 по області: порушені землі становили 25,1220 тис. га, відпрацьовані - 4,9520 тис. га та рекультивовані землі - 0,0677 тис. га.

Згідно з інформацією наданою Слов'янською міською військовою адміністрацією загальна площа земель Слов'янської територіальної громади становить 11682,1270 га. Сільськогосподарські землі складають 6150,5769 га, з них угіддя - 6015,8218 га. У структурі сільськогосподарських угідь переважає рілля - 4187,9868 га, багаторічні насадження займають 1123,4854 га (у тому числі: сади - 1107,2654 га, інші багаторічні насадження - 16,2200 га).

Ґрунти Слов'янської територіальної громади представлені чорноземами глибокими на лесових породах, чорноземами опідзоленими, чорноземами переважно щепенуватими на елювії твердих некарбонатних порід, лучними та чорноземно-лучними ґрунтами.

У липні 2025 року у м. Слов'янськ було досліджено п'ять проб ґрунту санітарно-хімічними та мікробіологічними показниками. За результатами досліджень перевищень гранично допустимих концентрацій не зареєстровано.

Необхідною умовою для забезпечення охорони родючості ґрунтів та ефективного ведення господарської діяльності є раціональне використання ґрунтових ресурсів, створення сприятливого екологічного середовища, покращення і підвищення ерозійної стійкості природних ландшафтів.

Внаслідок вибухів снарядів відбувається знищення верхнього родючого шару ґрунту. Утворення величезних воронк від вибухів снарядів, риття траншей, будівництво фортифікаційних споруд, переміщення важкої техніки – все це призводить до значних змін ландшафту. Внаслідок забруднення ґрунтів паливно-мастильними речовинами та іншими нафтопродуктами знижується водопроникність, витісняється кисень, порушуються біохімічні та мікробіологічні процеси. Як наслідок, погіршується водний та повітряний режим, обіг поживних речовин, порушується кореневе живлення рослин, гальмується їх ріст та розвиток, що призводить до їх загибелі.

У випадку, якщо проєкт Програми не буде затверджений, а заходи не будуть реалізовані, стан земельних ресурсів на території громади, більші ймовірно, залишатиметься на рівні сучасних показників.

Рослинний та тваринний світ

Рослинний світ громади дуже різноманітний. В лісах зростають дуб звичайний, ясен звичайний, клен ясенелистий, липа дрібнолиста, клен гостролистий, груша лісова, яблуня лісова, в'язи – шорський, листуватий, берест, сосна кримська, сосна звичайна, верби, абрикос, осика, тополі і деякі інші породи. З чагарникових порід поширені глоди, шипшини, скумпія, жимолость татарська, маслинка вузьколиста, клен татарський, свидина, бруслина, терен, барбарис звичайний, дереза, бузина чорна, акація жовта, бирючина та ряд степових напівчагарників. Рідкісні види рослин на території Слов'янської міської територіальної громади, що охороняються на регіональному рівні, представлені рослинами: копитень європейський *Asarum europaeum*, дзвіночок кропиволистий *Campanula trachelium*, волошка російська *Centaurea ruthenica*, ряст щільний *Corydalis solida*.

На території регіонального ландшафтного парку «Слов'янський курорт» земноводні представлені 5 видами: жерлянкою червоночеревою, зеленою ропухою, жабами озерною та ставковою і часничницею звичайною. Клас плазуни налічує 7 видів: вуж звичайний, мідянка, полоз візерунковий, гадюка степова, ящірка прудка, ящірка різнокольорова, в озерах мешкає черепаха болотяна. Клас птахів – найбільш багаточисельний клас хребетних. Всього на території РЛП гніздиться 73 види птахів, з них 4 види занесені до Червоної книги України, 3 види – до Європейського червоного списку, 73 види – до додатків Конвенції про охорону дикої флори та фауни і природних середовищ існування в Європі (Бернської конвенції), 26 видів – до додатків Конвенції про збереження мігруючих видів птахів (Боннської конвенції, CMS), 16 видів, що охороняються відповідно до Угоди про збереження афро-євразійських мігруючих водно-болотних птахів (AEWA). Перелік рідкісних видів тварин на території Слов'янської міської територіальної громади додається.

Загальна площа зелених насаджень на території Слов'янської міської територіальної громади – 960,0 га., з них площа зелених насаджень загального користування охоплених доглядом – 311,25 га., у т.ч. сквери – 52,3 га.

За 9 місяців 2025 року видалено понад 180 од. аварійно-небезпечних дерев, проведено санітарну обрізку 256 од. дерев та кущів, очищено від торішнього листя та випадкового сміття території скверів, зелених зон та вздовж доріг. Виконувалися роботи із покосу трави, у т.ч. амброзії на площі 144 га. Всього робіт з утримання зелених насаджень, об'єктів зеленого господарства виконано на суму 11662,5 тис. грн.

КОМУНАЛЬНЕ ПІДПРИЄМСТВО СЛОВ'ЯНСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ "БЛАГОУСТРІЙ" (далі - КП СЛОВ'ЯНСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ "БЛАГОУСТРІЙ") надає послуги з благоустрою та озеленення міста.

В Програмі передбачено ряд заходів щодо збереження, охорони і поліпшення навколишнього середовища в межах центральної частини міста та прилеглих територій.

Природно-заповідний фонд

Згідно з інформацією наданою Департаментом екології та природних ресурсів Донецької обласної державної адміністрації на території Слов'янської міської територіальної громади знаходиться 5 об'єктів природно-заповідного фонду загальною площею 584,11 га, а саме:

регіональний ландшафтний парк «Слов'янський курорт» (далі – РЛП) площею 431,31 га;

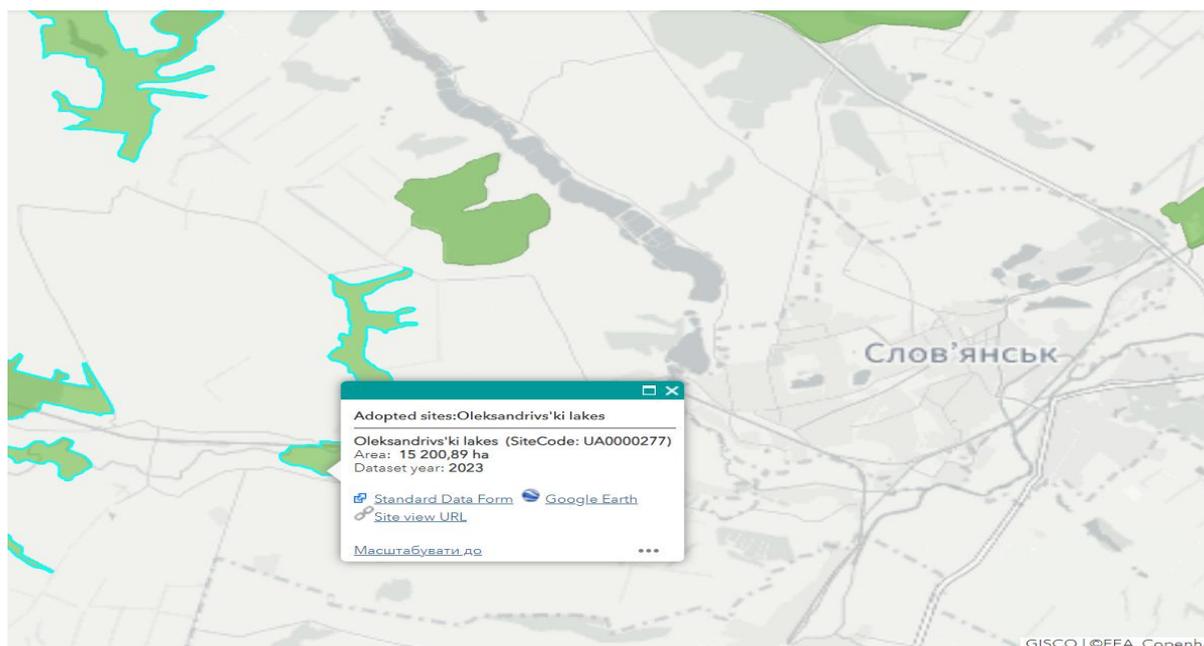
гідрологічна пам'ятка природи загальнодержавного значення «Озеро Сліпне» площею 30,0 га (входить до складу РЛП);

гідрологічна пам'ятка природи загальнодержавного значення «Озеро Репне» площею 32,0 га (входить до складу РЛП);

орнітологічний заказник місцевого значення «Приозерний» площею 79,5 га (входить до складу РЛП);

ландшафтний заказник місцевого значення «Тернова балка» площею 152,8 га.

В межах Слов'янської міської територіальної громади частково знаходиться територія Oleksandrivs'ki lakes, UA0000277, яка входить до Смарагдової мережі. Загальна площа території становить 15200,90 га, з яких 14843,39 га розташовані в межах Донецької області.

Мал.2 Викопіювання з публічної кадастрової карти

Заходи Програми не повинні спричинити негативний вплив на об'єкти природно-заповідного фонду та територію Смарагдової мережі.

Відходи

Руйнування будівель та споруд спричинені ракетно-артилерійськими обстрілами та бойовими діями, призводять до засмічення земель відходами від руйнувань на території житлової забудови населених пунктів громади, промислових підприємств та об'єктів інфраструктури, освітніх закладів та

медичних установ. Також зросла кількість місць несанкціонованого розміщення побутових відходів на території Слов'янської міської територіальної громади.

Санітарне очищення території місць загального користування, в т.ч. ліквідація несанкціонованих звалищ та місць скупчення побутових відходів проводиться постійно. Вивезення твердих побутових відходів здійснюється КП «АТП 052814» на регіональний полігон м. Краматорськ, КП «Донецький регіональний центр поводження з відходами». Збір ТПВ у Слов'янській міській територіальній громаді здійснюється контейнерним та безконтейнерним методами. Контейнерний метод збирання ТПВ здійснюється у багатоквартирних будинках на 100% та на 67% у приватному секторі. На території громади відсутні сміттесортувальні, сміттєпереробні станції.

У 2024 році вивезено змішаних відходів на полігон 20 865 т, за 9 місяців 2025 року – 16 077,4 т. Починаючи з 2023 року вивезено на полігон у складі побутових відходів дрібних залишків скла та пластику кількістю 1582,6 т, які утворились у зв'язку з пошкодженням (руйнацією) будівель внаслідок бойових дій на території Слов'янської міської територіальної громади.

Місце тимчасового зберігання відходів від руйнації на території Слов'янської міської територіальної громади не визначено, операції з первинного розчищення території наразі не проводяться.

Оброблення відходів від руйнувань шляхом повторного використання частково розпочато у 2025 році. Для зворотної засипки воронк було перероблено битої цегли кількістю 3048,78 т.

Станом на 01.10.2025 року на території громади обліковано 4852,38 т відходів від руйнувань. Відходи від руйнувань, зокрема цегляний бій, використали для зворотної засипки воронк на території Слов'янської міської територіальної громади. Інші компоненти відходів від руйнувань (скло, деревина, пластмаса) транспортують від місця їх утворення до об'єктів поводження з відходами або місць тимчасового зберігання: Регіональний полігон ТПВ м. Краматорськ.

Станом на 01.10.2025 за інформацією Слов'янської міської військової адміністрації на території громади обліковується 25 стихійних звалищ обсягом 546,0 м³ та загальною площею 1021 м².

На території громади відсутній діючий полігон ТПВ. На підставі рішення Слов'янської міської ради від 24.12.2016 № 48-ХІХ-7 «Про закриття експлуатації 2 полігону ТПВ м. Слов'янськ, вул. Цілинна» з 01.01.2017 року припинено експлуатацію полігону ТПВ м. Слов'янськ.

Програмою не передбачено заходи спрямовані на вирішення проблем у сфері управління відходами Слов'янської міської територіальної громади.

Населення

Відповідно до інформації головного управління статистики у Донецькій області чисельність населення у регіоні має тенденцію до скорочення, що спричинено від'ємним природним приростом та особливо складними та небезпечними умовами проживання у прифронтових населених пунктах.

Чисельність наявного населення по Краматорському району станом на 1 лютого 2022 року становила 542 652 осіб, а постійного – 538 790 осіб. Загальний приріст по району у січні 2022 року становив –(-719) осіб, у тому числі: природний приріст- (-753), міграційний приріст – 34. У січні 2022 року по Краматорському району кількість живонароджених склала 197 осіб, померлих -950.

В загальній структурі населення громади переважає міське населення, сконцентроване у місті Слов'янськ та селищах міського типу (селище Суханівка, селище Билбасівка, селище Мирне), решта населення громади відноситься до сільського (село Торець). Чисельність населення міста станом на 01.11.2025 року, відповідно до даних наданих Слов'янською міською військовою адміністрацією, становить 42 287 осіб.

Протягом 2020-2025 років на території Слов'янської міської територіальної громади спостерігається тенденція до зменшення чисельності постійного населення. Показник загальної смертності є високим, що значною мірою зумовлено старінням населення, захворюваннями, які можуть мати відношення до забруднення довкілля. Серед захворювань слід виділити захворювання органів дихання (хронічний бронхіт та астма, туберкульоз), а також інфекційні захворювання та новоутворення, захворювання системи кровообігу.

Станом на 01.10.2025 рік в КНП СМР «ЦПМСД Слов'янська» задекларовано 69 549 осіб, в т.ч. працездатного населення 39 117 осіб. Показник захворюваності склав 5048,4 (виявлено вперше за 9 міс. 2025 року 3682 випадків захворювань) на 100 тис. населення.

В структурі захворюваності за цей період перше місце також посідають хвороби системи кровообігу - показник становить 1124,3 (820 випадків), в т.ч. гіпертонічна хвороба (всі форми)-1007,8 (735 випадків), ішемічна хвороба серця-597,8 (436 випадки), цереброваскулярні хвороби-97,3 (71 випадок). Друге та третє місце за чисельністю випадків посідають хвороби органів дихання (показник становить 1264,2, за рахунок гострих респіраторних захворювань) та хвороби ендокринної системи, розлади харчування, порушення обміну речовин -341,4 (249 випадків), у т.ч. цукровий діабет-261,9 (191 випадок).

По іншим класам хвороб показники захворюваності становлять: новоутворення-91,9 на 100 тис. населення, деякі інфекційні та паразитарні хвороби-83,6 на 100 тис. населення, хвороби крові, кровотворних органів і окремі порушення із залученням імунного механізму-27,4 на 100 тис. населення, хвороби органів травлення-318,1 на 100 тис. населення, хвороби нервової системи-61,7 на 100 тис. населення, хвороби кістково-м'язової системи та сполучної тканини-290,7 на 100 тис. населення, хвороби сечостатевої системи-113,8 на 100 тис. населення, травми, отруєння та деякі інші наслідки дії зовнішніх причин-91,9 на 100 тис. населення.

За 2024 рік в межах Слов'янської міської територіальної громади померло 1034 мешканця, показник смертності склав 1417,91 на 100 тис. населення, серед працездатного населення-174 особи (показник 433,83 на 100 тис. населення). Перше місце в структурі смертності посідають хвороби системи кровообігу-720

осіб (показник 987,33 на 100 тис. населення), за рахунок ішемічної хвороби серця (всі форми)-показник склав 788,49, на другому місці – злоякісні новоутворення-показник становить 234,49 (померло 171 особа), на третьому-травми та отруєння-68,56 (50 осіб). Серед працездатного населення-перше місце в структурі смертності посідають також хвороби системи кровообігу-показник 187,0 на 100 тис. населення (75 осіб), за рахунок ішемічної хвороби серця (всі форми)-показник склав 134,64, на другому місці-злоякісні новоутворення-показник становить 69,81 (померло 28 осіб), на третьому-травми та отруєння-67,32 (27 осіб).

За 9 міс.2025 року в межах Слов'янської міської територіальної громади померло 818 мешканця, показник смертності склав 1176,15 на 100 тис. населення, серед працездатного населення-129 осіб (показник 329,78 на 100 тис. населення). В структурі смертності на першому місці посідають хвороби системи кровообігу - показник 852,64 на 100 тис. населення (593 особи), в т.ч. за рахунок ішемічної хвороби серця (всі форми)-510 осіб (показник склав 788,49 на 100 тис. населення), на другому місці-злоякісні новоутворення-показник становить 169,66 (померло 118 осіб), на третьому-травми та отруєння- 57,51 на 100 тис. населення (40 осіб). Серед працездатного населення за кількістю випадків перше місце в структурі смертності займають також захворювання системи кровообігу – показник 177,6 на 100 тис. населення (46 осіб), за рахунок ішемічної хвороби серця (всі форми)- показник склав 79,25, на другому місці – травми та отруєння – 66,47 (26 осіб), на третьому - злоякісні новоутворення – показник становить 53,69 (померла 21 особа).

Медична допомога мешканцям Слов'янської міської територіальної громади та прилеглих територій, внутрішньо переміщеним особам, евакуйованим особам в умовах воєнного стану в Україні надається 4 комунальними некомерційними підприємствами охорони здоров'я, а саме: КНП СМР «Міська клінічна лікарня м. Слов'янська», КНП СМР «Міська лікарня №1 м. Слов'янська», КНП СМР «Стоматологічна поліклініка м. Слов'янська», КНП СМР «Центр первинної медико санітарної допомоги м. Слов'янська». Фінансування підприємств здійснюється за рахунок бюджету громади та коштів, отриманих від Національної служби здоров'я України за Програмою медичних гарантій.

Зміна вікової структури населення, зниження якості та тривалості життя є наслідком багатьох економічних, соціальних та екологічних факторів, серед яких забруднення довкілля займає значне місце. Високий рівень забруднення атмосферного повітря – один з основних факторів підвищення ризику смертності та захворюваності населення.

Заходи Програми спрямовані на підтримку соціально незахищених верств населення, покращення стану здоров'я та умов життя і діяльності населення Слов'янської міської територіальної громади.

Аналіз поточного стану навколишнього середовища, в тому числі здоров'я населення, дозволив виявити основні проблеми, що стосуються території Слов'янської міської територіальної громади.

Для визначення найгостріших проблем та реальних можливих шляхів їх вирішення на рівні місцевої влади доцільно провести SWOT-аналіз:

Таблиця SWOT - аналізу

Сильні сторони	Слабкі сторони
• Концентрація покладів природних корисних копалин • Ресурсна база для розвитку агропромислового виробництва • Культурна спадщина та природний і рекреаційний потенціал, як база для розвитку туризму • Потенціал населення	• Негативні демографічні тенденції • Безробіття • Високий ступінь зносу систем житлово-комунального господарства та житлового фонду • Поширеність соціально небезпечних хвороб • Значне забруднення довкілля, у тому числі через істотне техногенне навантаження на нього • Слабкість системи забезпечення особистої безпеки жителів, у тому числі в умовах бойових дій
Можливості	Загрози
• Завершення військового конфлікту • Реалізація проектів міжнародних організацій, залучення міжнародної технічної допомоги • Диверсифікація ринків збуту через реалізацію положень Угоди про асоціацію з Європейським Союзом • Розвиток інноваційної системи безпеки • Розбудова системи цивільного захисту • Формування системного підходу управління відходами	• Ескалація бойових дій / «заморожування» військового конфлікту / збереження ситуації, яка склалася • Подальше падіння інвестиційної привабливості регіону • Втрата конкурентоспроможності провідних секторів економіки • Недофінансування інвестиційних проектів • Подальше погіршення демографічної ситуації • Підвищення соціальної напруженості

SWOT-аналіз є дієвим інструментом для прийняття стратегічних, коротко- та довгострокових управлінських рішень щодо подальшого удосконалення документу державного планування з урахуванням місцевих особливостей. Виявлені при проведенні SWOT-аналізу слабкості, можливості і загрози можуть бути використані при прийнятті стратегічних коротко- та довгострокових управлінських рішень.

Відмова від затвердження документу державного планування залишає невирішеною проблеми з покращення рівня безпеки і добробуту громадян; з недостатньою забезпеченістю зеленими насадженнями загального користування, збереженням ландшафтного та біотичного різноманіття.

Якщо документ державного планування не буде затверджений, слід очікувати погіршення безпеки, якості життя та стану здоров'я населення Слов'янської міської територіальної громади.

3. Характеристика стану довкілля та умов життєдіяльності населення та стану його здоров'я на територіях, які ймовірно зазнають впливу (за адміністративними даними, статистичною інформацією та результатами досліджень)

Програма економічного і соціального розвитку Слов'янської міської територіальної громади на 2026 рік спрямована на посилення соціально-гуманітарної, економічної, просторової згуртованості громади, підвищення рівня безпеки і добробуту громадян шляхом задоволення потреб територіальної громади у відновленні інфраструктури та модернізації економіки, забезпечення якості та загальної доступності публічних послуг, ефективного використання внутрішнього потенціалу території, розвитку системи демократичного, децентралізованого та інклюзивного багаторівневого врядування.

Вплив на навколишнє природне середовище, у тому числі на здоров'я населення, при впровадженні заходів може мати позитивні наслідки. Реалізація заходів Програми при існуючому стані спрямована на покращення соціально-економічних умов життя і діяльності громади. На основі аналізу заходів Програми можна зробити такі висновки щодо ймовірних наслідків для довкілля, умов життєдіяльності населення та стану його здоров'я на територіях, які ймовірно можуть зазнати впливу від реалізації заходів Програми:

атмосферне повітря – утримання та технічне обслуговування модульної котельної (конфіденційна інформація); утримання та технічне обслуговування підвідних газопроводів (конфіденційна інформація); дозволять знизити навантаження на атмосферне повітря, за рахунок зменшення витрат палива;

водні ресурси – негативні наслідки не очікуються;

відходи – негативні наслідки не очікуються;

земельні ресурси – негативний вплив не очікується; розроблення містобудівної документації, у т.ч.: комплексний план просторового розвитку Слов'янської МТГ; генеральний план міста Слов'янськ; створення (оновлення) цифрової топографічної (картографічної) основи Слов'янської ТГ; розроблення Програми комплексного відновлення територіальної громади; виготовлення, оновлення технічної документації (інвентарної справи, технічного паспорту); виготовлення, оновлення технічної документації (інвентарної справи, технічного паспорту та інше);

біорізноманіття – наслідки позитивні: утримання регіонального ландшафтного парку "Слов'янський курорт" (прибирання та благоустрій місць загального користування: площі, сквери, території біля об'єктів інфраструктури тощо);

рекреаційні зони та культурна спадщина – наслідки позитивні: виготовлення облікової документації на пам'ятки архітектури та історії місцевого значення; придбання сувенірної продукції для нагородження; організація та проведення культурно-мистецьких, просвітницьких та меморіальних заходів до урочистих подій та пам'ятних дат на території Слов'янської міської територіальної громади; співпраця в рамках національного проєкту "Пліч-о-пліч: згуртовані громади"; сприяння участі педагогічних працівників у Всеукраїнському конкурсі «Учитель

року», у фахових конкурсах, конференціях, проєктах тощо; організація, проведення та участь у Всеукраїнській дитячо-юнацькій військово-патріотичній грі "Сокіл" ("Джура"); забезпечення реалізації обласного проєкту «Наша Донеччина. Наш Дім. Наша Фортеця»; здійснення заходів та реалізація проєктів на виконання програм у сфері утвердження української національної та громадянської ідентичності (*у т.ч. проведення заходів, участь молоді у обласних і Всеукраїнських заходах; вшанування та увічнення пам'яті загиблих Захисників та Захисниць, які брали участь у захисті територіальної цілісності та державного суверенітету України*); проведення навчально-тренувальних зборів, змагань, турнірів, спортивно-масових, урочистих заходів тощо; забезпечення участі спортсменів, команд та організацій у міських, регіональних, обласних, всеукраїнських та міжнародних змаганнях з олімпійських, неолімпійських та національних видів спорту; проведення фізкультурно-масових заходів серед населення; стипендія провідним та перспективним спортсменам Слов'янської міської територіальної громади; виплата одноразових винагород, премій спортсменам та їх тренерам за досягнення високих спортивних результатів; виготовлення облікової документації на пам'ятки архітектури та історії місцевого значення; організація та проведення культурно-мистецьких, просвітницьких та меморіальних заходів до урочистих подій та пам'ятних дат на території Слов'янської міської територіальної громади; забезпечення діяльності КП "Парк культури і відпочинку" в умовах воєнного стану; реалізація заходів Програми сприяння функціонуванню української мови як державної в усіх сферах суспільного життя на території Слов'янської міської територіальної громади «МОВА МАЄ ЗНАЧЕННЯ» на 2025-2027 роки; створення "Книги пам'яті": збір історій про військових - мешканців Слов'янської територіальної громади; проведення заходу до Дня усиновлення; утримання та поточний ремонт пам'ятників, братських могил, пам'ятних знаків, інших місць поховань захисників та захисниць України;

населення та інфраструктура – наслідки позитивні: забезпечення санітарно-епідеміологічного благополуччя населення м. Слов'янська, спрямованого на проведення першочергових заходів, пов'язаних з запобіганням, профілактикою та ліквідацією інфекційних захворювань людей, а також дій при кризових ситуаціях щодо запобігання поширенню епідемії; надання прихистку особам, які цього потребують з числа внутрішньо переміщених осіб/тимчасово переміщених осіб/мешканців громади на час воєнного стану; проведення капітального ремонту в будівлі ЦНАП; стимулювання обдарованої молоді та їх наставників; забезпечення участі дітей та вчителів у Всеукраїнських та обласних етапах Всеукраїнських учнівських олімпіад, обласному і Всеукраїнському турах конкурсу-захисту науково-дослідницьких робіт учнів-членів МАН, нагородження переможців; надання одноразової грошової допомоги дітям-сиротам і дітям, позбавленим батьківського піклування, після досягнення 18-річного віку; забезпечення інтелектуального та творчого розвитку, проведення активного та змістовного дозвілля дітей і молоді (*проведення/участь у заходах, тренінгах тощо, робота молодіжної ради;*

зміцнення соціальної згуртованості молоді (втому числі участь у заходах Національного проекту «Пліч-о-пліч: згуртовані громади»); утримання Слов'янського міського центру соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді; заходи із реалізації державної політики із забезпечення рівних прав та можливостей жінок та чоловіків; перепідготовка кадрів для центру первинної медико-санітарної допомоги, комунальних некомерційних підприємств; щомісячні доплати до заробітної плати медичним працівникам, що надають первинну медичну допомогу; впровадження та розвиток єдиної медичної інформаційної системи охорони здоров'я; забезпечення хворих на ВІЛ-інфекцію і СНІД та профілактика ВІЛ-інфекції; забезпечення хворих на туберкульоз та профілактика захворювання; забезпечення хворих на цукровий та нецукровий діабет; забезпечення хворих на вірусний гепатит С; забезпечення населення міста медичними імунобіологічними препаратами проти вакцинокерованих інфекцій, зокрема сказу, правцю, ботулізму, туляремії тощо; забезпечення онкологічних хворих; забезпечення хворих з захворюваннями серцево-судинної системи та судино-мозкової системи; забезпечення лікарськими засобами пільгові групи населення та хворих за певними категоріями захворювань, ветеранів праці та осіб похилого віку; забезпечення пільгової категорії населення зубним протезуванням та надання невідкладної стоматологічної допомоги певним категоріям пацієнтів; забезпечення пільгової категорії населення слуховими апаратами; забезпечення хворих на орфанні захворювання; забезпечення сучасними методами пренатальної діагностики вродженої та спадкової патології вагітних групи ризику 100% -вим охопленням; забезпечення медикаментами для надання невідкладної допомоги (при тяжких гестозах, септичних ускладненнях та анеміях тощо); забезпечення дітей перших двох років життя з малозабезпечених сімей пільговим харчуванням; матеріально-технічне оснащення медичних підприємств у відповідності до сучасних вимог; запобігання поширенню, діагностика та лікування гострої респіраторної хвороби, спричиненої COVID-19 (закупівля медичного обладнання, забезпечення засобами індивідуального захисту, дезінфікуючими засобами, захисними виробами, створення резерву медичних препаратів, організація підвозу працівників підприємств охорони здоров'я та інше); утримання КЗ "ДЮСШ м. Слов'янська"; утримання КПНЗ "Міська КДЮСШ"; утримання КЗ "Спортивний клуб за місцем проживання "Культурно-спортивний центр"; виплата компенсації фізичним особам, які надають соціальні послуги з догляду на непрофесійній основі, згідно Постанови КМУ від 23.09.2020 № 859; надання разової грошової допомоги батькам загиблих в Афганістані; надання пільг на послуги зв'язку (абон. плата) за користування стаціонарним телефоном пільговим категоріям громадян; надання компенсації вартості проїзду один раз на рік до будь-якого пункту України та у зворотньому напрямку особам, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи 1 та 2 категорії; забезпечити надання одноразової матеріальної допомоги громадянам, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи; надання компенсаційних виплат за пільговий проїзд електротранспортом окремим категоріям громадян; надання

компенсаційних виплат за пільговий проїзд залізничним транспортом окремим категоріям громадян; надання щорічної матеріальної допомоги цивільним особам, які зазнали поранень та ушкоджень здоров'я, отриманих під час дії воєнного стану на території України та яким встановлено групу інвалідності внаслідок війни; надання допомоги на поховання особам, які здійснили поховання громадян, що не перебували в трудових відносинах на день смерті; забезпечення виплати матеріальної допомоги тяжкохворим та онкохворим громадянам з числа постраждалих внаслідок Чорнобильської катастрофи; надання матеріальної допомоги цивільним особам, стосовно яких встановлено факт позбавлення особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України, та членам їх сімей; надання разової грошової допомоги непрацюючим працевдатним особам, з числа онкохворих; здійснення заходів з комплексної реабілітації для дітей та осіб з інвалідністю, в тому числі на утримання центру; направити на проходження комплексної реабілітації дітей з інвалідністю (постанова КМУ від 27.03.2019 № 309); забезпечення надання соціальних послуг; надання одноразової матеріальної допомоги малозабезпеченим громадянам та іншим соціально-незахищеним верствам населення; надання грошової допомоги особам, які досягли 100 річного віку та більше; компенсація витратів за надання пільг на оплату житлово-комунальних послуг особам з інвалідністю по зору 1 та 2 груп, а також дітям з інвалідністю по зору; пільгове медичне обслуговування осіб, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи; забезпечення підтримки цивільних осіб, яких звільнено з полону (в т.ч. з числа внутрішньо переміщених осіб), а саме: соціальний супровід, надання соціальних послуг, допомога у працевлаштуванні та здобутті освіти (або проходження підвищення кваліфікації); надання одноразової матеріальної допомоги малозабезпеченим внутрішньо переміщеним особам, які фактично проживають в м. Слов'янську, внесені до сегменту обліку ВПО, у разі хірургічного втручання, довгострокового лікування, тривалої хвороби; надання одноразової грошової допомоги мешканцям Слов'янської міської територіальної громади, у тому числі внутрішньо переміщеним особам, які уклали перший контракт з військовою частиною Національної Гвардії України або з військовою частиною Збройних сил України; надання щорічної матеріальної допомоги на оплату житлово - комунальних послуг батькам загиблих (померлих) Захисників і Захисниць України; надання разової грошової допомоги військовослужбовцю, який звільнений з військової служби за станом здоров'я в період дії воєнного стану в Україні; надання разової грошової допомоги одному із членів родини військовослужбовця, який загинув (помер) в період дії воєнного стану в Україні, захищаючи незалежність, суверенітет та територіальну цілісність України; надання соціальної послуги соціальної адаптації ветеранів війни та членів їхніх сімей; надання разової грошової допомоги військовослужбовцям, які повернулися з полону, стосовно яких документально встановлено факт позбавлення особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України; надання матеріальної допомоги членам сімей загиблих (померлих) Захисників та Захисниць України, у тому числі тим, які

мають задеклароване/зареєстроване місце проживання (перебування) на території Донецької області та перемістилися (евакуювалися) за її межі; грошова компенсація за належні для отримання жилі приміщення для сімей осіб, визначених пунктами 2-5 частини першої статті 10-1 Закону України "Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту", для осіб з інвалідністю I-II групи, яка настала внаслідок поранення, контузії, каліцтва або захворювання, одержаних під час безпосередньої участі в антитерористичній операції, забезпеченні її проведення, здійсненні заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації у Донецькій та Луганській областях, забезпеченні їх здійснення, у заходах, необхідних для забезпечення оборони України, захисту безпеки населення та інтересів держави у зв'язку з військовою агресією Російської Федерації проти України, визначених пунктами 11-14 частини другої статті 7 Закону України "Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту", та які потребують поліпшення житлових умов; відшкодування вартості самостійного санаторно-курортного лікування особам з інвалідністю внаслідок війни з числа Захисників і Захисниць України; відшкодування частини оплати щомісячного платежу іпотечного кредитування на придбання житлових приміщень особам з інвалідністю внаслідок війни з числа Захисників і Захисниць України; забезпечення належного утримання та виховання дітей у комунальному закладі "Центр соціально-психологічної реабілітації дітей"; підтримка функціонування дитячих будинків сімейного типу та прийомних сімей (у т.ч. пересилання гуманітарної допомоги); забезпечення оздоровлення та відпочинку дітей, які потребують особливої соціальної уваги та підтримки за путівками отриманими від Донецької обласної державної адміністрації, (*конфіденційна інформація*); відшкодування вартості путівки до дитячого закладу оздоровлення та відпочинку для оздоровлення або відпочинку дітей, які потребують особливої соціальної уваги та підтримки, та дітей, які виховуються в сім'ях з дітьми, у тому числі тих, які мають задеклароване/зареєстроване місце проживання (перебування) на території Слов'янської міської територіальної громади та перемістились (евакуювались) за її межі; надання щорічної матеріальної допомоги прийомним сім'ям та дитячим будинкам сімейного типу до Новорічних свят та Різдва Христового; технічне обстеження житлових будинків, пошкоджених внаслідок збройної агресії РФ, які знаходяться на території Слов'янської міської територіальної громади; послуги з поточного ремонту житлових будинків та інших об'єктів, що знаходяться на території Слов'янської міської територіальної громади (ліквідація наслідків збройної агресії РФ); поховання померлих одиноких громадян, осіб без певного місця проживання, громадян, від поховання яких відмовилися рідні, знайдених невпізнаних трупів; послуги, пов'язані з призначенням та обліком місць поховань на кладовищах (зарплата доглядачів); благоустрій місць поховань; придбання піску для робіт з благоустрою; утримання, благоустрій прибудинкових територій; екологічне управління та моніторинг – негативних наслідків від впровадження заходів не очікується;

інше - забезпечення надійного та своєчасного оповіщення відповідних служб, посадових осіб та населення громади про загрозу виникнення або виникнення надзвичайних ситуацій; виконання заходів протипожежної безпеки: придбання, пожеж.кранів, вогнегасників, обслуговування їх, верифікація вентил.каналів, перевірка контурів заземлення, тех.обслугов.пожеж.сигналізації та навчання з питань пожеж.безпеки; утримання та поточний ремонт захисних споруд, встановлених на зупинках громадського транспорту та у місцях масового перебування людей;

Оскільки в Програмі передбачені заходи, спрямовані на охорону навколишнього середовища, розвиток людського потенціалу та забезпечення комфортних та безпечних умов для життя населення Слов'янської міської територіальної громади, то її реалізація з високою ймовірністю має забезпечити позитивний вплив на довкілля і стан здоров'я та умови проживання населення.

Виникнення нових екологічних проблем, в тому числі ризиків впливу на здоров'я населення, в разі реалізації Програми не передбачається. Так само не передбачається негативний вплив на територію з природоохоронним статусом.

4. Екологічні проблеми, у тому числі ризики впливу на здоров'я населення, які стосуються документа державного планування, зокрема щодо територій з природоохоронним статусом (за адміністративними даними, статистичною інформацією та результатами досліджень)

Екологічна ситуація на території громади характеризується відносною стабільністю показників, однак виникло багато проблем, які потребують вирішення.

Однією з найважливіших екологічних проблем Слов'янської територіальної громади є *забруднення атмосферного повітря*. Результати спостережень стану атмосферного повітря на території Слов'янської міської територіальної громади вказують, що на частині територій, незважаючи на обмеження, пов'язані з дією військового стану, зберігаються підвищені рівні забруднення, які обумовлені надходженням забруднюючих речовин в атмосферне повітря в основному внаслідок ведення активних бойових дій.

Існує проблема у сфері *управління відходами*, зокрема відповідно до інформації, яка отримана від Слов'янської міської військової адміністрації станом на станом на 01.10.2025 року на території громади обліковано 4852,38 т відходів від руйнувань, що утворились у зв'язку з пошкодженням (руйнуванням) будівель та споруд внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій або проведенням робіт з ліквідації їх наслідків.

Крім того, високий рівень зносу систем водопостачання та водовідведення, в свою чергу, призводить до неекономного використання ресурсу та спричиняє загрозу *забруднення компонентів природи*.

Російська збройна агресія на сході України призвела до серйозних екологічних наслідків і у межах Слов'янської міської територіальної громади, які спричинили *погіршення стану підземних вод і водойм; затоплення площ і*

просідання ґрунту; погіршення стану ґрунтів; несанкціоноване розміщення відходів руйнувань; пошкодження або знищення об'єктів природно-заповідного фонду. Все це, в свою чергу, прямо чи опосередковано є чинниками негативного впливу на стан здоров'я та умови життя населення громади.

Масштаби екологічних проблем громади не дають змоги говорити про загрозу зміни клімату чи мікроклімату, але негативний вплив на стан атмосферного повітря здійснюється.

В процесі реалізації Програми передбачено ряд заходів, спрямованих на зменшення прояву негативного впливу на навколишнє середовище і вирішення екологічних проблем локального характеру.

Негативний вплив на здоров'я населення від впровадження заходів документа державного планування не очікується.

У Програмі не передбачається реалізація завдань, які можуть призвести до негативного впливу на існуючі об'єкти природно-заповідного фонду.

5.Зобов'язання у сфері охорони довкілля, у тому числі пов'язані із запобіганням негативного впливу на здоров'я населення, встановлені на міжнародному, державному та інших рівнях, що стосуються документа державного планування, а також шляхи врахування таких зобов'язань під час підготовки документа державного планування

При проведенні СЕО проєкту Програми розглядалися можливі шляхи вирішення екологічних проблем громади, що забезпечать досягнення цілей державної екологічної політики.

Цілі Програми кореспондуються із стратегічними цілями з охорони довкілля та охорони здоров'я населення, реалізовуватимуться відповідно до: Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища», Закону України «Про природно-заповідний фонд України», Закону України «Про тваринний світ», Закону України «Про рослинний світ», Закону України «Про охорону культурної спадщини», Закону України «Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року», Паризької угоди, ратифікованої Законом України № 1469 від 14 липня 2016 року, та Конвенції про охорону дикої флори і фауни і природних середовищ існування в Європі, Директиви 2009/147/ЄС про охорону диких птахів, Директиви 2008/50/ЄС про якість атмосферного повітря, Директиви 98/83/ЄС про якість води, призначеної для споживання людиною, зі змінами й доповненнями, внесеними Регламентом (ЄС) №1882/2003 і Регламентом (ЄС) № 596/2009.

Екологічні проблеми	Цілі екологічної політики	Шляхи вирішення	Врахування в Програмі
Забруднення атмосферного повітря	чисте атмосферне повітря	- скорочення викидів у атмосферне повітря від автотранспорту, промислових	частково враховано

		підприємств, від комунальних підприємств (котельні тепло-енергопостачання) - встановлення стаціонарних постів контролю за станом атмосферного повітря; - збільшення використання відновлювальних джерел енергії; -підвищення екологічної культури і управління	
Забруднення вод	якісні водні ресурси	- модернізація та відновлення мереж водопостачання та водовідведення; - забезпечення доступності питної води шляхом центрального водопостачання в населених пунктах	частково враховано
Забруднення ґрунтів	невиснажені родючі ґрунти	-дотримання правил агрокультури; -запобігання забрудненню земель будівельними матеріалами, склом, проникненню у ґрунт речовин, що змінюють природну концентрацію хімічних елементів та перевищують норму, сприяють розмноженню організмів небезпечних для людини, забруднюють геологічне середовище; -перед проведенням будь-яких робіт, пов'язаних з впливом на земельні ресурси будуть проведені вишукувальні роботи, в результаті яких визначиться необхідність зняття родючого шару ґрунту;	частково враховано
Зменшення біологічного та ландшафтного різноманіття	відновлене біологічне та ландшафтне різноманіття	-запобігання зменшенню рослинності, деградації лісів, пасовищ, скороченню видової різноманітності; -збереження та збільшення площ наявних лісосмуг, пасовищ, відновлення біологічного та ландшафтного різноманіття; -запобігання порушенням структури і функціонування природних систем (ландшафтів);	Частково враховано
Ризик виникнення надзвичайних ситуацій природного і техногенного характеру	запроваджена система попередження надзвичайних ситуацій	-попередження надзвичайних ситуацій;	враховано

Враховуючи результати аналізу можна зробити висновок, що Програма відповідає цілям екологічної політики, встановленими на міжнародному, національному та регіональному рівнях, враховує більшість з них і пропонує комплекс заходів, спрямованих на їх виконання.

6.Опис наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, у тому числі вторинних, кумулятивних, синергічних, коротко-, середньо- та довгострокових (1, 3-5 та 10-15 років відповідно, а за необхідності - 50-100 років), постійних і тимчасових, позитивних і негативних наслідків

Ймовірні наслідки для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, від реалізації Програми зведені в таблиці 3.

Ймовірні наслідки для довкілля від реалізації Програми

Таблиця 3

Ймовірні наслідки	Негативний вплив			Пом'якшення існуючої ситуації
	Так	Ймовірно	ні	
Повітря				
1. Збільшення викидів забруднюючих речовин від стаціонарних джерел			•	+
2. Збільшення викидів забруднюючих речовин від пересувних джерел			•	
3. Погіршення якості атмосферного повітря			•	
4. Зміни повітряних потоків, вологості, температури або ж будь-які локальні чи регіональні зміни клімату			•	
Водні ресурси				
6. Збільшення обсягів скидів у поверхневі води			•	
7. Значне зменшення кількості вод, що використовуються для водопостачання населення			•	
8. Збільшення навантаження на каналізаційні системи та погіршення якості очистки стічних вод			•	+
9. Порушення гідрологічного та гідрохімічного режиму малих річок регіону			•	
10. Зміни обсягів підземних вод (шляхом відбору чи скидів або ж шляхом порушення водоносних горизонтів)			•	
11. Забруднення підземних водоносних горизонтів			•	
Відходи				
12. Збільшення кількості утворюваних твердих побутових відходів			•	
13. Збільшення кількості утворюваних чи накопичених промислових відходів IV класу небезпеки			•	
14. Збільшення кількості відходів I-III класу небезпеки			•	
15. Спорудження еколого-небезпечних об'єктів поводження з відходами			•	
Земельні ресурси				

16. Порушення, переміщення, ущільнення ґрунтового шару			•	
17. Будь-яке посилення вітрової або водної ерозії ґрунтів			•	
18. Суттєві зміни в структурі земельного фонду, чинній або планованій практиці використання земель			•	+
19. Виникнення конфліктів від ухвалення цілей програми			•	
Біорізноманіття та рекреаційні зони				
20. Негативний вплив на об'єкти природно-заповідного фонду (зменшення площ, небезпечна діяльність на їх території тощо)			•	+
21. Зміни у кількості видів рослин або тварин, їхній чисельності або територіальному представництві			•	+
22. Порушення або деградацію середовищ існування диких видів тварин			•	+
Рекреаційні зони та культурна спадщина				
23. Будь-який вплив на кількість і якість наявних рекреаційних можливостей			•	+
24. Будь-який вплив на наявні об'єкти історико-культурної спадщини			•	+
25. Інші негативні впливи на естетичні показники об'єктів довкілля			•	
Населення та інфраструктура				
26. Суттєвий вплив на нинішню транспортну систему. Зміни в структурі транспортних потоків			•	
27. Необхідність будівництва нових об'єктів для забезпечення транспортних сполучень			•	
28. Потреби в нових або суттєвий вплив на наявні комунальні послуги			•	+
29. Появу будь-яких реальних або потенційних загроз для здоров'я людей			•	+
Екологічне управління та моніторинг				
30. Послаблення правових і економічних механізмів контролю в галузі екологічної безпеки			•	
31. Погіршення екологічного моніторингу			•	
32. Усунення наявних механізмів впливу органів місцевого самоврядування на процеси техногенного навантаження			•	
33. Стимулювання розвитку екологічно небезпечних галузей виробництва			•	
Інше				
34. Підвищення рівня використання будь-якого виду природних ресурсів			•	
35. Збільшення споживання значних обсягів палива або енергії			•	+

36. Суттєве порушення якості природного середовища			•	

На основі оцінок, представлених в таблиці 3, можна зробити такі висновки щодо ймовірних наслідків для довкілля від реалізації Програми:

Вплив на атмосферне повітря. В результаті реалізації Програми не передбачаються заходи, наслідки яких можуть призвести до збільшення викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря та погіршення його стану.

Вплив на водні ресурси. Програма не передбачає заходів спрямованих на збільшення обсягів скидів забруднених вод у поверхневі води, тому реалізація Програми не має призвести до погіршення стану водних ресурсів.

Відходи. Програма не передбачає впровадження заходів, що негативно вплине на довкілля.

Вплив на земельні ресурси. Внаслідок реалізації Програми не передбачається змін у рельєфі, поява таких загроз, як зсуви, селеві потоки, провали землі та інші подібні загрози.

Вплив на біорізноманіття та рекреаційні зони. В Програмі не передбачається реалізація заходів, які можуть призвести до негативного впливу на біорізноманіття.

Вплив на культурну спадщину. Реалізація Програми не має призвести до негативного впливу на наявні об'єкти історико-культурної спадщини.

Вплив на населення та інфраструктуру. Програма не передбачає появу нових ризиків для здоров'я населення Слов'янської міської територіальної громади. Натомість Програма передбачає створення безпечних сприятливих умов проживання та соціальну підтримку населення у межах міста та громади.

Екологічне управління, моніторинг. Програма не передбачає послаблення правових і економічних механізмів контролю в галузі екологічної безпеки.

Кумулятивний вплив. Ймовірність того, що реалізація Програми призведе до таких можливих впливів на довкілля або здоров'я людей, які самі по собі будуть незначними, але у сукупності матимуть значний сумарний (кумулятивний) вплив на довкілля, не очікується.

На території Слов'янської міської територіальної громади при дотриманні та виконанні всіх передбачених комплексних заходів, що відповідають діючим нормативним вимогам, можливість виникнення кумулятивного впливу, який супроводжується негативними екологічними наслідками та понаднормативними викидами в атмосферне повітря забруднюючих речовин, не очікується.

Зміна клімату і мікроклімату в результаті реалізації Програми не очікується, оскільки відсутні причини, які призводять до їх зміни. Особливості кліматичних умов, які сприяють зростанню інтенсивності впливів планованої діяльності на навколишнє середовище, також відсутні.

Синергічні наслідки – сумарний ефект, який полягає у тому, що при взаємодії двох або більше факторів їх дія суттєво переважає дію кожного окремо компоненту - відсутні.

Таким чином, реалізація Програми не має супроводжуватися появою нових негативних наслідків для довкілля. Разом з тим, реалізація завдань на території Слов'янської міської територіальної громади несе позитивні **довгострокові**

наслідки і може призвести до покращення рівня життя та безпеки населення громади, покращення екологічної ситуації на території громади.

7.Заходи, що передбачається вжити для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання документа державного планування

Реалізація проєкту Програми потребує виконання заходів, що стосуються розвитку сфери забезпечення Слов'янської міської територіальної громади системами інженерної інфраструктури, ремонту вулично-дорожньої мережі, енергозбереження і раціонального використання природних ресурсів, виконання яких є невід'ємною складовою при створенні сприятливого в екологічному відношенні життєвого середовища.

Серед головних заходів, що мають безпосередній вплив на санітарно-гігієнічні умови проживання населення та забезпечують пом'якшення негативних (за наявності) наслідків реалізації проєкту Програми, можна виділити:

подальший розвиток вулично-дорожньої мережі – ремонт існуючих вулиць, доріг та тротуарів;

розвиток інфраструктури комунальних господарств;

ландшафтний благоустрій з формуванням зелених насаджень загального призначення, формування локальних місць рекреаційного використання з їх благоустроєм та ландшафтною організацією;

заходи з утримання зелених насаджень, збереження ландшафтного та біотичного різноманіття.

Виконання заходів, передбачених Програмою, матиме позитивний вплив на складові довкілля, стан здоров'я та умови проживання населення, поліпшення загального екологічного та естетичного стану території громади.

8.Обґрунтування вибору виправданих альтернатив, що розглядалися, опис способу, в який здійснювалася стратегічна екологічна оцінка, у тому числі будь-які ускладнення (недостатність інформації та технічних засобів під час здійснення такої оцінки)

Програма розроблена на короткостроковий період та враховує стратегічні цілі, визначені вище зазначеними документами державного планування різних рівнів та ставить перед собою важливі завдання – відновлення економіки, соціальної та гуманітарної сфер, забезпечення належного функціонування інженерно-транспортної та комунальної інфраструктури, проведення цілеспрямованої містобудівної політики, дотримання екологічних стандартів, доступності спектра соціальних послуг, забезпечення гідних та безпечних умов життя та загального підвищення добробуту населення.

Програма спрямована на дотримання екологічних стандартів. Оцінка ймовірних наслідків для довкілля від реалізації Програми вказує на те, що

реалізація заходів Програми не призведе до додаткового негативного впливу та навантаження на атмосферне повітря, стан водних об'єктів, ситуацію з управління відходами, земельними ресурсами, рекреаційними зонами та культурною спадщиною.

Найсприятливішим варіантом буде затвердження Програми.

При «базовому сценарії» можливий вплив на довкілля. При «нульовому сценарії», якщо Програма не буде затверджена, то вплив на довкілля буде більш масштабним (можливе збільшення кількості та площ несанкціонованих звалищ, негативний вплив від відходів та зношених мереж на компоненти природи, погіршення санітарно-екологічної ситуації).

Оскільки Програма ґрунтується на узагальнених пріоритетних завданнях і заходах у сфері управління відходами, використання водних ресурсів, а також містить основні прогностичні напрямки розвитку на наступний період, *виправданими альтернативами* за умовами незатвердження Програми є виключне затвердження окремих місцевих цільових програм.

Під час підготовки звіту стратегічної екологічної оцінки визначено доцільність і прийнятність планованої діяльності і обґрунтування економічних, технічних, організаційних, державно-правових та інших заходів щодо забезпечення безпеки довкілля, а також оцінено вплив на навколишнє середовище, прогноз впливу на оточуюче середовище, виходячи із особливостей планованої діяльності з урахуванням природних, соціальних та техногенних умов.

Основним критерієм під час стратегічної екологічної оцінки Програми є її відповідність законодавству у сфері охорони навколишнього природного середовища України.

9. Заходи, передбачені для здійснення моніторингу наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення

На підставі проведеного аналізу зроблено висновок, що Програма відповідає цілям державних та регіональних стратегічних документів. Від реалізації заходів Програми не очікується негативний вплив на стан довкілля та здоров'я населення.

Значущі наслідки для довкілля, в тому числі для здоров'я населення, повинні відслідковуватися під час реалізації заходів Програми, зокрема, з метою виявлення непередбачених несприятливих наслідків і вжиття заходів щодо їх усунення.

З метою забезпечення систематичності та об'єктивності спостережень за змінами стану довкілля, у тому числі за станом здоров'я населення, *замовник* згідно з Порядком здійснення моніторингу наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 16.12.2020 № 1272 визначає:

зміст заходів, передбачених для здійснення моніторингу, та строки їх виконання;

кількісні та якісні показники, одиниці їх вимірювання та цільові значення таких показників;

методи визначення кожного із показників;

періодичність вимірювання показників, проведення їх аналізу та співставлення із цільовими значеннями;

засоби і способи виявлення наявності або відсутності наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення.

Для здійснення моніторингу наслідків виконання проєкту Програми для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, пропонуються такі заходи:

визначення відповідального працівника, уповноваженого на виконання обов'язків зі збирання, аналізу даних і подання звітності;

визначення вимог до збирання даних, у тому числі оцінка прогалін у доступності та якості даних, зазначених у проєкті Програми та у звіті про СЕО;

підготовка плану збирання даних (пошук інформації, джерел і способів отримання інформації, частоти збору інформації, а також витрат, пов'язаних зі здійсненням моніторингу і збором інформації);

забезпечення фінансування пропонованих заходів з моніторингу (за необхідності);

проведення збору та аналізу даних;

підготовка звітності та оприлюднення даних моніторингу.

Моніторинг базується на розгляді цільових показників та аналізі досягнення запланованих результатів. Перелік запропонованих для даної Програми цільових екологічних показників:

Забруднення атмосферного повітря

вміст забруднюючих речовин в атмосферному повітрі (ГДК, мг/м³)

вміст забруднюючих речовин в атмосферному повітрі (мг/м³)

вміст забруднюючих речовин в атмосферному повітрі (максимальний вміст, мг/м³)

вміст забруднюючих речовин в атмосферному повітрі (максимальний вміст, максимальні разові ГДК, мг/м³)

Зміна клімату

викиди найпоширеніших забруднюючих речовин (оксид вуглецю, діоксид азоту та сірки) в атмосферне повітря;

Зміни стану здоров'я

природний приріст, скорочення (–) осіб

рівень захворюваності, осіб

рівень смертності населення, (%).

У процесі проведення моніторингу рекомендується особливу увагу приділити:

порівнянню фактичного стану компонентів довкілля з минулорічними показниками на території громади, в яких реалізуються заходи Програми, 1 раз

на рік на підставі результатів державного статистичного спостереження. У разі виявлення перевищень минулорічних показників провести аналіз на предмет зв'язку з реалізацією заходів

порівнянню захворюваності населення з минулорічними показниками, 1 раз на рік на підставі результатів державного статистичного спостереження. У разі виявлення перевищень минулорічних показників провести аналіз на предмет зв'язку з реалізацією заходів Програми.

Відповідно до статті 17 Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку» замовник у межах своєї компетенції здійснює моніторинг наслідків виконання документа (Програми) для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, оприлюднює його результати на своєму офіційному веб-сайті у мережі Інтернет та, у разі виявлення непередбачених звітом СЕО негативних наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, вживає заходів щодо їх усунення.

Заходи передбачені для здійснення моніторингу наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення будуть виконуватись в міру можливостей громади, територія якої знаходиться у безпосередній близькості до зони бойових дій.

10.Опис ймовірних транскордонних наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення (за наявності)

Враховуючи географічне місце розташування Слов'янської міської територіальної громади на значній відстані від меж сусідніх держав, ймовірні транскордонні наслідки на довкілля, у тому числі для здоров'я населення відсутні.

11.Резюме нетехнічного характеру інформації, передбаченої пунктами 1-10 цієї частини, розраховане на широку аудиторію

Програма економічного і соціального розвитку Слов'янської міської територіальної громади на 2026 рік (далі – Програма) є документом державного планування місцевого рівня.

Програма визначає сукупність взаємоузгоджених завдань і заходів, що будуть реалізовуватися структурними підрозділами Слов'янської міської військової адміністрації Краматорського району Донецької області, підприємствами, установами та організаціями щодо вирішення нагальних проблем та досягнення стратегічних цілей розвитку територіальної громади у 2026 році.

Стратегічні цілі Програми:

Ціль1.Ефективне управління в умовах безпекових, гуманітарних та екологічних викликів.

Ціль2.Збереження та розвиток людського капіталу, згуртованість в соціальному, культурному, гуманітарному та просторовому вимірах.

Ціль 3. Стабілізація економіки як основа до повоєнного відновлення.

Програма спрямована на посилення соціально-гуманітарної, економічної, просторової згуртованості громади, підвищення рівня безпеки і добробуту громадян шляхом задоволення потреб територіальної громади у відновленні інфраструктури та модернізації економіки, забезпечення якості та загальної доступності публічних послуг, ефективного використання внутрішнього потенціалу території, розвитку системи демократичного, децентралізованого та інклюзивного багаторівневого врядування.

Заходи Програми відповідають цілям документів державного планування регіонального та місцевого рівня зокрема у сфері збалансованого природокористування, управління відходами, санітарного очищення, утримання та покращення фітосанітарного стану, збереження довкілля.

В процесі аналізу поточного стану навколишнього середовища були використані статистичні дані та офіційні дані державних установ та органів виконавчої влади, що реалізують державну політику у сфері охорони навколишнього природного середовища та реалізують державну політику у сфері охорони здоров'я. Відповідно до аналізу наданої інформації можна зробити висновки про те що у межах громади існує ряд проблем, зокрема: *погіршення стану підземних вод і водойм; затоплення площ і просідання ґрунту; погіршення стану ґрунтів; несанкціоноване розміщення відходів руйнувань; пошкодження або знищення об'єктів природно-заповідного фонду.* Левова частка цих проблем є наслідками Російської збройної агресії яка призвела до серйозних екологічних наслідків у межах Слов'янської міської територіальної громади.

Впровадження заходів Програми, спрямованих на економне використання енергоресурсів та зменшення навантаження на атмосферне повітря, створить умови для покращення стану довкілля, життєдіяльності населення та стану його здоров'я на території громади. Реалізація Програми не має супроводжуватися появою нових негативних наслідків для довкілля. Разом з тим, реалізація багатьох заходів Програми може призвести до покращення екологічної ситуації.

Ймовірність того, що реалізація Програми призведе до таких можливих впливів на довкілля або здоров'я людей, які самі по собі будуть незначними, але у сукупності матимуть значний сумарний (кумулятивний) вплив на довкілля, відсутня.

В результаті проведення цільового аналізу планованих завдань щодо їх відповідності цілям охорони довкілля, визначених на місцевому рівні, було виявлено необхідність прийняття Програми. В інтересах ефективного та сталого розвитку Слов'янської міської територіальної громади, підвищення якості та безпеки життя населення найсприятливішим варіантом буде затвердження запропонованої Програми.

Відповідно до статті 17 Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку» *замовник у межах своєї компетенції здійснює моніторинг* наслідків виконання документа (Програми) для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, оприлюднює його результати на своєму офіційному веб-сайті у

мережі Інтернет та, у разі виявлення непередбачених звітом СЕО негативних наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, вживає заходів щодо їх усунення.

Транскордонний вплив від планованої діяльності на довкілля, у тому числі для здоров'я населення не очікується.

З огляду на зазначене можна стверджувати, що в цілому Програму розроблено з урахуванням ймовірних впливів на довкілля.

Реалізація Програми, за умови дотримання екологічних вимог, має сприяти збереженню довкілля. Впровадження заходів Програми буде сприяти покращенню стану навколишнього середовища, умов життя та стану здоров'я населення Слов'янської міської територіальної громади.

Т.в.о. директора
ДП «Східноукраїнський
екологічний інститут»

Олексій КИРИЦЯ

Начальник проектного відділу
ДП «Східноукраїнський
екологічний інститут», експерт
з частини захисту навколишнього
природного середовища і санітарно-
епідеміологічного благополуччя

Наталя ПАНКОВСЬКА

ПЕРЕЛІК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Закон України «Про стратегічну екологічну оцінку». – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2354-19>.

2. Указ Президента України від 30 вересня 2019 року № 722/2019 «Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року». – [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/722/2019#Text>

3. Протокол про стратегічну екологічну оцінку до Конвенції про оцінку впливу на навколишнє середовище у транскордонному контексті. – [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_b99.

4. Про затвердження Методичних рекомендацій із здійснення стратегічної екологічної оцінки документів державного планування: наказ Міністерства екології та природних ресурсів України від 10.08.2018 № 296. – Режим доступу: https://menr.gov.ua/files/docs/nakazy/2018/nakaz_296.pdf.

5. Національна Стратегія управління відходами в Україні до 2030 року, схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 8 листопада 2017 р. № 820-р.

6. Статистична інформація. Навколишнє середовище. – Режим доступу: <http://donetskstat.gov.ua/statinform1/environment.php>.

7. Державна служба статистики – Режим доступу: <https://www.ukrstat.gov.ua/>

8. The Emerald Network Viewer – Режим доступу: <https://emerald.eea.europa.eu/>

9. Марушевський Г. Б. Стратегічна екологічна оцінка: методичний посіб. К.: Проект РЕОП, 2015. – 95 с.

10. Карамушка В. І. Екологічна збалансованість стратегічних ініціатив і проектів (інтегрування довкільних аспектів у стратегічне планування та проекту діяльність): практичний посіб. К.: К.І.С., 2012. – 138 с.

11. Смарагдова мережа Донецької області, Харків, 2018, 103 с.

12. Стратегія розвитку Донецької області на період до 2027 року.

13. Екологічний паспорт Донецької області за 2024 рік, 234 с.

14. Щорічна доповідь про стан навколишнього природного середовища в Донецькій області у 2024 році, 183 с.